

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра культурології

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання кафедри
« 30 » вересня 2022 року № 1

РОБОЧА ПРОГРАМА

ОКПП 1.2.7 Виробнича практика (зі спеціальності)

освітньо-професійна програма «Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади»

спеціальність 034 «Культурологія»

факультет Історичний

2022 – 2023 рік

Робоча програма з виробничої практики (зі спеціальності)
для студентів ОПП «Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади»
спеціальності 034 «Культурологія»

Розробники:

Янковський Степан Владиславович – доктор філософських наук, доцент, доцент кафедри культурології

1. Загальні положення

Опис виробничої практика (зі спеціальності)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика практики	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів - 9	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	нормативна	
Загальна кількість годин - 360		ОП «Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади»	рік підготовки
	1-й		1-й
	семестр		
	2-й		2-й
Тривалість практики – 6 тижнів	Спеціальність 034 Культурологія	вид контролю	
		диф. залік	
	Рівень вищої освіти другий (магістерський)		

Характеристика нормативно-правової бази організації практики: Положення «Про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 № 93, Положення «Про проведення практик здобувачів вищої освіти Маріупольського державного університету», затвердженого протоколом Вченої ради МДУ від 24.02.2021 № 8, введеного в дію наказом МДУ від 25.02.2021 № 60 (далі – Положення про практики), Положення «Про кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти в Маріупольському державному університеті», затвердженого протоколом Вченої ради від 24.02.2021 № 8, введеного в дію наказом МДУ від 25.02.2021 № 60 (далі – Положення про кваліфікаційні роботи), Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, затвердженого протоколом Вченої ради МДУ від 01.04.2020 № 7, введеного в дію наказом МДУ 066.04.2020 № 93 (далі – Порядок визнання результатів неформальної освіти), розроблених на підставі Закону України «Про вищу освіту», інших нормативно-правових актів України, Статуту Маріупольського державного університету.

Місцем проходження практики може бути комунальна установа «Міський палац культури «Український дім» або з дозволу кафедри здобувач вищої освіти може самостійно підбирати для себе місце проходження практики, або запропонувати в якості бази практики місце свого фактичного чи майбутнього працевлаштування за профілем спеціальності.

Підставою проходження практики у запропонованій здобувачем бази практики є укладання відповідного договору на проведення практики або надання здобувачем гарантійного листа від підприємства (організації, установи) за формою (див. додатки А, Б).

2. Мета і завдання практики

Мета виробничої практики (зі спеціальності) є оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними методами, формами, які забезпечують якісну реалізацію культурної події (евенту), проведення запланованого заходу, реалізацію проєкту або його етапу, впровадження ініціативи тощо, сприяють творчому застосуванню отриманих упродовж теоретичного навчання знань, вдосконалюють навички зрозумілого і недвозначного донесення власних ідей, висновків, аргументації до фахівців і аматорів у галузях культури і мистецтва, формують і вдосконалюють особистісний професійний досвід, уміння і навички прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах, спрямовують здобувачів вищої освіти до усвідомлення переваг систематичного саморозвитку і самовдосконалення для вирішення складних, непередбачуваних завдань і визначення цілей, які потребують нових стратегічних підходів.

Завданнями виробничої практики зі спеціальності на другому (магістерському) рівні вищої освіти є закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти в процесі вивчення циклу теоретичних дисциплін професійної підготовки, практичних навичок зі спеціальності 034 «Культурологія», прищеплення і вдосконалення професійного досвіду із проведення культурологічних, культурно-мистецьких заходів, впровадження, просування, підтримка творчих ініціатив, проєктів, або їх частин тощо.

Під час проходження практики здобувач вищої освіти формує і вдосконалює особистісний професійний досвід проведення запланованого заходу, реалізації проєкту або його етапу, впровадження соціокультурної ініціативи тощо. Опрацьовуючи своє володіння сучасними методами, формами, які забезпечують якісну стратегію реалізації культурної події (евенту), культурологічного, культурно-мистецького заходу, ініціативи, проєкту відшліфовує свої навички зрозумілого і недвозначного донесення власних ідей, висновків, аргументації до широкої аудиторії, фахівців, аматорів у галузях культури і мистецтва, уміння і навички прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах, спрямовують здобувачів вищої освіти до усвідомлення переваг систематичного саморозвитку і самовдосконалення для вирішення складних, непередбачуваних завдань і визначення цілей, які потребують нових стратегічних підходів та сприяють зростанню його здатності генерувати нові ідеї (креативності).

Компетентності та результати навчання

Виробнича практика (зі спеціальності) спрямована на вдосконалення знань, умінь, ціннісних орієнтацій, виформовування засад успішної соціальної та професійної діяльності, фахових компетентностей здобувачів вищої освіти за спеціальністю 034 Культурологія для другого (магістерського) рівня:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми у галузі професійної діяльності культуролога або у процесі навчання, що передбачає проведення дослідження та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
5. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

7. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

8. Здатність розробляти та управляти проектам

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

1. Усвідомлення взаємозв'язку культурних текстів та контекстів.

2. Здатність до оцінювання та аналізу інформації у процесі реалізації професійної діяльності.

3. Здатність виявляти культурні потреби суспільства та його окремих груп та визначати шляхи їх задоволення, забезпечувати культурні права і свободи людини.

4. Усвідомлення соціальної та етичної місії культуролога, а також можливостей та особливостей практичного використання культурологічного знання.

5. Здатність до ефективної взаємодії з представниками інших професій, а також до залучення до розв'язання проблем культури представників громадськості.

6. Здатність критично осмислювати історичні здобутки та новітні досягнення культури.

7. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати й моделювати культурний розвиток різних культурних регіонів, художньої та візуальної культури.

8. Здатність організовувати роботу та здійснювати керівництво закладами культури, а також відповідними структурними підрозділами підприємств і установ, враховуючи економічні, законодавчі й етичні аспекти.

9. Здатність до розв'язання актуальних проблем культури з урахуванням особливостей міжкультурної комунікації та ширшого контексту відповідних проблем.

10. Здатність здійснювати експертизу культурних об'єктів та культурних процесів, їх критичний аналіз із застосуванням сучасних методів культурології.

11. Здатність досліджувати культурні потреби громади, знаходити теми для культурних проєктів, сприяти ініціативам, спрямованим на збереження культурного розмаїття та розвиток громади.

Результати виробничої практики (зі спеціальності). По завершенню практики здобувач вищої освіти за ОПП «Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади» має досягти результатів, які відповідають державному стандарту спеціальності 034 Культурологія другого (магістерського) рівня:

1. Розуміти специфіку та особливості реалізації культурних ідей, образів, та смислів, а також критично оцінювати можливості їхньої інтерпретації для розв'язання суспільно-значимих проблем.

2. Аналізувати текстові та візуальні джерела інформації щодо культурних явищ та процесів, верифікувати інформацію у відповідності до професійних задач.

3. Аналізувати культурні права та свободи людини, форми та механізми їхньої ідентифікації, інкультурації, культурної адаптації з врахуванням регіональної специфіки.

4. Популяризувати професію культуролога, дотримуючись етичних принципів.

5. Організовувати та підтримувати комунікації з органами влади, науково-дослідними установами, інформаційно-аналітичними службами, засобами масової інформації з питань культури.

6. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних питань, презентації результатів досліджень та проєктів.

7. Оцінювати історичні здобутки та новітні досягнення культурології.

8. Приймати ефективні рішення щодо розв'язання складних задач і практичних проблем культурного розвитку суспільства.

9. Організувати й управляти діяльністю закладів культури та відповідними структурними підрозділами підприємств і установ.

10. Мати навички вироблення та ухвалення рішень з управління закладами та установами культури чи відповідними структурними підрозділами у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах.

11. Мати навички організації та керівництва професійним розвитком осіб та груп у галузі культури.

12. Розуміти і застосовувати для розв'язання складних задач і проблем культурології методи та засоби стратегічного планування, прогнозування, моделювання культурних політик.

13. Здійснювати експертну оцінку культурних творів, послуг та благ, культурних практик, культурно-мистецьких та дозвіллевих проєктів.

14. Виявляти тенденції розвитку культурної сфери громади, організувати та управляти соціокультурними процесами, гнучко реагувати на виклики у соціокультурній сфері, пропонувати креативні рішення, спрямовані на розвиток і просування цінностей соціокультурного розмаїття.

3. Зміст та етапи практики

Виробнича практика (зі спеціальності) передбачає якісну із врахуванням змістових етапів розроблення, моніторингу, коригування та оцінки виконання стратегічного плану культурологічного, культурно-мистецького заходу, ініціативи, проєкту тощо. Виробнича практика (зі спеціальності) здобувачів 1 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Культурологія» історичного факультету денної форми навчання, триває протягом 8 тижнів.

Етапи проходження виробничої практики (зі спеціальності)

№	Етапи	Завдання
1.	Інструктивно-методична нарада із проходження практики	Отримання від керівника практики інструктажу щодо оформлення всіх необхідних документів для проходження практики
2.	I тиждень	Участь в організаційно-установчих заходах, відвідування культурологічних, культурно-мистецьких заходів в місті та на базі практики
3.	II тижні	1. Визначення переліку основних дій, пов'язаних із реалізацією проєкту. 2. Розбивка основних дій на окремі здійсненні завдання. 3. Визначення послідовності та взаємозалежності дій і завдань. 4. Оцінка початку, тривалості й завершення кожної дії й кожного завдання.
4.	III тиждень	1. Визначення показників ходу виконання проєкту або віх, за якими може проводитися оцінка виконання. 2. Визначення професійного досвіду, необхідного для проведення заходів і виконання завдань.

		3. Розподіл завдань серед учасників команди проекту.
5.	IV тиждень	Проведення заходу
6.	V тиждень	Оцінка якості праведного заходу
7.	VI тиждень	Укладання звіту
8.	Реєстрація звітів із проходження виробничої (організаційно-управлінської)	Подання та реєстрація звітів про проходження практики на кафедрі відповідно до Наказу про проходження практики
9.	Захист звітів	
10.	Обговорення підсумків практика на засіданні кафедри	Підготовка та заслуховування звіту про керівника практики на засіданні кафедри
11.	Подання звіту керівника практики від навчального навчальної лабораторії з організації практик і працевлаштування випускників МДУ	Подання звіту керівника практики до навчальної лабораторії з організації практик і працевлаштування випускників МДУ

4. Методичні рекомендації

До початку виробничої практики (зі спеціальності) здобувач повинен ознайомитися з програмою практики, отримати консультацію відносно її мети, завдання, змісту, порядку проходження, захисту, вимог до оформлення звіту та ведення щоденника.

За період виробничої практики (зі спеціальності) здобувачам необхідно засвоїти навички практичної роботи, оволодіти формами і методами виконання завдань, які покладені на базу практики.

Керівники практики від кафедри забезпечують науково-методичний супровід здобувача під час проходження практики і здійснюють контроль за виконанням плану, перевіряють і оцінюють кінцеві результати на підставі звіту, який подається здобувачем після завершення практики.

Заключним етапом виробничої практики (зі спеціальності) є захист звітів про проходження практики здобувачі презентують свої виконання завдання, захищають щоденник проходження практики, заслуховуються висновки керівника, виставляється оцінка.

5. Вимоги до звіту

1. Структура звіту включає:

1.1. Загальні відомості про практику: визначення терміну практики, офіційні відомості про базу практики, зобов'язання здобувачів при проходженні практики.

1.2. Описання виконаних завдань за тижнями.

1.3. Текст виступу на захисті звіту з практики.

1.4. Самоаналіз здобутих за час проходження практики компетентностей і досягнутих результатів.

1.5. Список використаної літератури і джерел.

1.6. До звіту додається презентація, яку здобувач використовує при захисті практики.

1.7. Технічні вимоги щодо оформлення звіту такі:

1.7.1. Титульний лист звіту про проходження науково-дослідної практики містить:

- найменування вищого навчального закладу, факультету та випускової кафедри;
- прізвище, ім'я, по батькові автора;
- назву практики;
- шифр і найменування спеціальності;
- науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові керівника практики;
- місто і рік.

1.7.2. Обсяг звіту від 13 до 30 сторінок формату А4, що становить не менше 5 і не більше 29-31 рядок на сторінці, або не менше 395 знаків з пробілами на сторінку і від 29 783 до 59 566 знаків тексту звіту, які набираються шрифтом Times New Roman, розміром – 14, міжрядковий інтервал – 1,5.

1.7.3. Використання курсиву, підкреслення не рекомендується.

1.7.4. Поля верхнє – 2, нижнє – 2, лівє – 2, правє – 1,5.

1.7.5. Абзацний відступ – 1,3 (5 знаків).

1.8. Якщо загальний обсяг звіту перевищує 15 сторінок, то укладається Зміст звіту, який розташовується одразу після титульного аркушу.

2. Титульний аркуш є першою сторінкою звіту (зразок наведено у додатку А), який входить до загальної нумерації сторінок роботи. На титульному аркуші та змісті номер сторінки не ставлять. Другою сторінкою є зміст звіту проходження практики. Нумерація сторінок звіту розпочинається зі вступу (сторінка 3) і має бути наскрізною. Номер сторінки проставляється арабськими цифрами у правому нижньому куті сторінки без крапки в кінці.

3. Нумерація сторінок, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами (символ «№» в нумерації не використовується).

3.1. Нумери сторінок розташовуються знизу всередині сторінки.

3.2. Нумери на титульному аркуші і на змісті не проставляються.

3.3. Нумери сторінок проставляються із третьої сторінки.

4. Список використаної літератури і джерел оформлюється відповідно до додатку Б за алфавітом. Спочатку подаються видання кириличною абеткою, українські видання подаються окремо від видань іншими кириличними абетками, видання абеткою латини подаються після видань кирилицею.

4.1. Посилання на список використаної літератури і джерел необхідно робити у квадратних дужках, в яких зазначається порядковий номер джерела у списку використаних джерел, наприклад:

4.2. «[5]» – для одного джерела;

4.3. «[1; 5; 9]» – для кількох джерел;

4.3. «[1, с. 2; 5-6, с. 6; 9, с. 10, 12, 16]» – для джерела із указуванням сторінки.

5. Аббревіатури обов'язково розшифровувати після першого згадування в тексті.

6. Рисунки, таблиці:

6.1. Рисунки (карти, схеми, фотографії, графіки, діаграми, інші ілюстрації), виконані в кольорі або чорно-білі, необхідно подавати вставленими у текст статті.

6.2. Назва рисунку має бути подана в тексті статті одразу під ним.

6.2.1. Не рекомендується назву рисунку об'єднувати із самою ілюстрацією в одному графічному файлі (це позбавить можливості її редагування).

6.3. Файл рисунку у форматі . jpeg із роздільною здатністю не менше 300 dpi, формат кольору RGB (якщо кольоровий) або Grayscale (якщо чорно-білий), необхідно надсилати окремо.

6.4. Рисунки мають бути пронумеровані у послідовності їх згадування у тексті.

6.5. Карти, які використовуються у тексті звіту, повинні мати (i) рамку, (ii) легенду, яка пояснює умовні позначення застосовані на карті, (iii) масштаб і, за потреби, (iv) посилання, якщо потрібно.

6.6. Букви або цифри, які вміщені у рисунках, мають мати розмір шрифту не менше 10.

6.7. Допустимий розмір рисунку не більше 160x230 мм.

6.8. Кожна таблиця повинна мати заголовок та порядковий номер, на який є посилання в тексті.

6.8.1. Якщо в статті одна таблиця, її не нумерують. Таблиці можуть бути виконані лише у редакторі Microsoft Word.

6.9. Слово «Таблиця» необхідно розміщувати вгорі справа над таблицею курсивом, нижче дати її назву по-середині.

6.10. В назві таблиці у дужках має бути вказано джерело даних, які використані в таблиці.

6.11. Розмір цифр і тексту в таблицях – не менше 10 пунктів.

6.13. Допустимі розміри таблиці не більше 160x230 мм.

6.14. У тексті звіту повинні бути посилання на всі таблиці, ілюстрації, формули за їх порядковими номерами.

6.14.1. Посилання на ілюстрації в тексті звіту вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад «рис. 2.1».

6.14.2. Посилання на формули в звіті вказують порядковим номером формули, наприклад «... у формулі (3.2)».

6.14.3. Посилання на таблиці в звіті вказують порядковим номером таблиці, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад: «... в табл. 1.3». У повторних посиланнях на ілюстрації, формули й таблиці використовується скорочення слова «дивись», наприклад: «див. табл. 1.3».

7. Інші вимоги:

7.1. Особливу увагу слід приділити правильному розміщенню знаків дефіс («-») та тире («—»).

7.2. Лапки використовувати формату “«” – ліві відкриваючі лапки, “»” – праві закриваючі лапки, «цитата».

7.3. Між ініціалами та прізвищем використовувати нерозривний пробіл (Shift+Ctrl+клавіша пробілу).

7.4. Одиниці величин подавати в метричній системі (СІ).

8. Додатки оформлюють як продовження звіту проходження практики після списку використаних джерел. Додаток повинен мати заголовок, надрукований симетрично відносно тексту сторінки. Усі додатки, незалежно від характеру (звітні форми, аналітично-розрахункові таблиці, громіздкі ілюстративні схеми, комп’ютерні розрахунки, програмний код, екранні копії тощо), повинні мати заголовок, у якому відображено зміст інформації, що містить той чи інший додаток. Додатки позначають великими літерами української абетки, починаючи з А, за винятком літер Г, І, Є, З, І, Й, О, Ч, Ь. Після слова «Додаток» друкують літеру, що позначає його послідовність. Наприклад: Додаток А; Додаток Б тощо.

6. Критерії оцінювання та розподіл балів

Загальні критерії оцінювання

Бали	Визначення
0-8	Студент розрізняє об'єкти вивчення.
9-16	Студент відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення.
17-24	Студент відтворює лише частину навчального матеріалу; виконує елементарні завдання.
25-37	Студент здатний до відтворення основного навчального матеріалу, може повторити за зразком певну операцію, дію.
38-40	Студент відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правила, визначення, поняття.
41-49	Студент виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його(її) правильна, але недостатньо осмислена. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
50-57	Студент правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії .
58-66	Знання студента є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його (її) логічна, хоч і має неточності.
67-75	Студент добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
76-84	Студент має повні, глибокі знання, здатний (а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення.
85-92	Студент має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
93-100	Студент має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

Критерії оцінювання окремого завдання

№	Критерії	Мінімальна кількість балів, отриманих за виконання окремого завдання
1	Уміння самостійно вести пошук інформації	1
2	Здатність до аналітичного опрацювання контенту	1
3	Уміння узагальнити результати	1
4	Уміння врахувати власний досвід	1
5	Уміння аргументовано викласти власну точку зору	1
6	Уміння вибудовувати структуру	1

7	Уміння представити результати своєї роботи	1
8	Оригінальність	1
9	Культура взаємодії, у тому числі і своєчасне виконання завдань	1
10	Належне дотримання правил академічної доброчесності	1
11	Здатність продемонструвати творчий підхід до виконуваного завдання	1
12	Уміння окреслити область застосування отриманих результатів	1
Мінімальна кількість балів, яка засвідчує виконання окремого завдання		8

Структура накопичення результатів

№	Критерій	Відсоток у загальній структурі результату
1.	Своєчасність виконання завдань	25
2.	Впорядкованість звітної документації з практики	30
3.	Дотримання технічних вимог	10
4.	Презентація отриманих результатів	20
5.	Захист звіту із практики	15
Загальна сума відсотків за загальною структурою накопичення результатів		100

7. Підведення підсумків

Процедура підведення підсумків практики з метою виявлення успішності здобувача вищої освіти у виконанні Програми практики або її окремих завдань визначається пп 4.1-4.10 положення Про проведення практик здобувачів вищої освіти Маріупольського державного університету.

Комісія для захисту звітів створюється завідувачем кафедри із обов'язковою участю у складі не менше трьох осіб гаранта ОПП «Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади», керівник або координатор практики від кафедри, викладачі, які викладали практикантам спеціальні дисципліни або наукові керівник магістерської кваліфікаційної роботи. До роботи у складі комісії для захисту звітів з практики Запрошувати представників Баз практик. Для допущення до захисту студент має виконати мінімальну кількість завдань, із 35 % від загальної кількості.

Формою оцінювання практики є диференційований залік. Оцінка за практику виставляється в відомість обліку успішності та індивідуальний навчальний план здобувачів вищої освіти. Оцінка здобувачів вищої освіти за практику, що відбувалася у канікулярний період, зараховується до результатів наступного навчального семестру.

Протягом тижня після складання диференційованого заліку керівник практики від кафедри оформлює й подає завідувачу кафедри та до навчальної лабораторії з організації практик та працевлаштування випускників письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики, тощо. Звіт оформлюється за формою, поданою у

Додатку 11 «Положення про проведення практик здобувачів вищої освіти Маріупольського державного університету».

Окремі види практик або завдання з практики можуть бути перезараховані Відповідно до Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, затвердженого протоколом Вченої ради МДУ від 01.04.2020 № 7, введеного в дію наказом МДУ 066.04.2020 № 93. Для визнання можуть бути надані декілька документів неформальної освіти, що підтверджують час оволодіння практичною підготовкою. Процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті визначається пп 3.2-3.8 Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, затвердженого протоколом Вченої ради МДУ від 01.04.2020 № 7, введеного в дію наказом МДУ 066.04.2020 № 93.

8. Рекомендована література

1. Про культуру: Закон України від 14.12.2010 № 2778-VI.URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>

2. Про музей та музейну справу: Закон України від 29.06.1995 р. №249/95-ВР. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249/95-%D0%B2%D1%80#Text>(дата звернення: 28.10.2021).

3. Про внесення змін до Закону України "Про культуру" щодо загальних засад надання населенню культурних послуг.№ 1432-IX від 29.04.2021. - URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1432-20#Text>.

4. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку проведення культурно-мистецьких заходів, творчих прог... : Наказ; МКТ України від 10.04.2009 № 230/0/16-09.URL:<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0230655-09#Text>

5. Програма розвитку культури і туризму Донецької області на 2020-2024 роки та теми можливої реалізації. URL: <https://dn.gov.ua/news/programa-rozvitku-kulturi-i-turizmu-doneckoyi-oblasti-na-2020-2024-roki>

6. Інформація про Департамент культурно-громадського Маріупольської міської ради.URL: <https://mariupolrada.gov.ua/ru/department/departament-kulturno-gromadskogo-rozvitku0>

7. Стратегія розвитку Маріуполя 2021. URL: <https://mariupolrada.gov.ua/ru/page/strategija-rozvitku-2021>

Додатки

Додаток А

ЗРАЗОК ГАРАНТІЙНОГО ЛИСТА ЗАЦІКАВЛЕНИХ ПІДПРИЄМСТВ

*На бланку листа
організації, установи, підприємства*

Декану _____ факультету

Маріупольського державного університету

П.І.Б.

_____ гарантує проходження _____
(назва організації, установи, підприємства) (вид практики)
практики _____ здобувача _____ курсу першого (бакалаврського)/
(П.І.Б. здобувача вищої освіти)
другого (магістерського)/третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності
«_____» _____ факультету денної/заочної форми навчання Маріупольського
державного університету з «__» _____ 20__ по «__» _____ 20__.

Голова організації

_____
(місце підпису)

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

ЗРАЗОК ГАРАНТІЙНОГО ЛИСТА ЗА МІСЦЕМ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

*На бланку листа
організації, установи, підприємства*

Декану _____ факультету
Маріупольського державного університету
П.І.Б.

_____ ЦИМ ЛИСТОМ ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО _____
(Назва організації, установи, підприємства) ПІБ здобувача вищої освіти
працює в _____ з «__» _____ 20__ р. по теперішній час.
(назва організації, установи, підприємства)
_____ практику з «__» _____ 20__ по «__» _____ 20__,
(вид практики)
як здобувач _____ курсу першого (бакалаврського)/другого (магістерського)/третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти освітньої програми «_____» спеціальності «_____» _____ факультету денної / заочної форми навчання Маріупольського державного університету, буде проходити за місцем працевлаштування.

Голова організації _____
(місце підпису)

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Щоденник з практики
Маріупольський державний університет

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

(вид і назва практики)

Здобувача вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти
_____ форми навчання

(прізвище, ім'я, по батькові)

освітньо-професійна програма Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади
спеціальність 034 Культурологія

кафедра культурології

факультет історичний

Здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

(прізвище, ім'я, по батькові)

Прибув до бази практики «_____» _____ 20____ р.

М.П.

(підпис керівника практики від бази)

Вибув з бази практики «_____» _____ 20____ р.

М.П.

(підпис керівника практики від бази)

Рейтингова оцінка роботи здобувача вищої освіти

Види виконаних робіт	Оцінка (в балах)		Підпис керівника практики від закладу вищої освіти
	макс.	факт.	
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
Сума балів	100		

Висновок керівника практики від закладу вищої освіти про проходження практики

Дата складання заліку „_____” _____ 20____ року

Оцінка:
за національною шкалою _____
(словами)

кількість балів _____ / _____
(цифрами і словами)

за шкалою ECTS _____

/

Керівник практики від закладу вищої освіти _____
(підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Зразок титульного аркушу звіту з проходження практики

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА КУЛЬТУРОЛОГІЇ

ЗВІТ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ

(назва практики)

практики

Студент...(-а)-ки
денної / заочної форми навчання

Керівник практики:

Маріуполь, 202_ – 202_ н. р.

Приклади оформлення списку використаної літератури і джерел**1 автор (без редактора)**

1. Федорова Л.Д. З історії пам'яткоохоронної та музейної справи у Наддніпрянській Україні. 1870-ті – 1910-ті рр. Київ, 2013. 373 с.

1 автор (з редактором)

1. Воробей П.А. Кримінальна відповідальність за незаконну торговельну діяльність : монографія / за ред. В.К. Матвійчука. Київ : Укр. академія внутр. справ, 1996. 116 с.

2-3 автори (без редактора)

1. Лусь В.І., Киркач Т.Є., Мандріченко О.Є. Практикум з нарисної геометрії : навчальний посібник. Харків : ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2014. 118 с.

2. Zhovinsky E.Ya., Kryuchenko N.O., Paparyha P.S. Geochemistry of environmental objects of the Carpathian biosphere reserve. Kyiv, 2013. 100 p.

4 й більше авторів (без редактора)

1. Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / В.В. Вітвицький та ін. Київ : Укragропромпродуктивність, 2006. 106 с.

2. Основи марикультури / І.І. Грициняк та ін. Київ : ДІА, 2013. 172 с.

3. Electrodes of conductive metallic oxides / J.M. Honig et al. Amsterdam : Elsevier, 1980. 260 p.

2 та більше авторів (з редактором)

1. Методи підвищення природної рибопродуктивності ставків / А.І. Андрющенко та ін. ; за ред. М.В. Гринжєвського. Київ : Знання, 1998. 124 с.

2. Закон України «Про Національну поліцію»: науково-практичний коментар / О.І. Безпалова та ін. ; за заг. ред. В.В. Сокурєнка ; передм. В.В. Сокурєнка. Харків, 2016. 408 с.

Видання за редакцією, укладачі, упорядники

1. Доклінічні дослідження ветеринарних лікарських засобів / за ред. І.Я. Коцюмба. Львів : Тріада плюс, 2006. 360 с.

2. Експлуатація і технічне обслуговування газорозподільчих станцій магістральних газопроводів / відп. ред. А.А. Руднік. Київ, 2003. 370 с.

3. Правова основа діяльності органів державної влади : збірник нормативних актів / упоряд. П.М. Любченко. Харків : ФІНН, 2010. 303 с.

Автор і перекладач

1. Котлер Ф. Основы маркетинга : учебное пособие / пер. с англ. В.Б. Боброва. Москва, 1996. 698 с.

2. Брігхем Є.В. Основы фінансового менеджменту / пер. з англ. В.В. Біленького та ін. Київ : Молодь, 1997. 998 с.

Колективний автор / без автора (збірники, матеріали конференцій)

1. Україна в цифрах. 2007 : статистичний збірник / Державний комітет статистики України. Київ, 2008. С. 185–191.

2. Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. Вип. II. Київ, 2012. 464 с.

3. Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. матеріалів доп. учасників III Міжнар. Наук. – практ. конф. / Житомирський нац. агрокол. ун-т. Житомир : Полісся, 2015. 648 с.

Багатотомне видання

1. Ушинський К.Д. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології: вибрані твори. Київ : Рад. школа, 1983. Т. 1. 480 с.

2. Юридична енциклопедія : в 6 т. / за ред. Ю.С. Шемшученка. Київ : «Укр. енциклопедія» ім. М.П. Бажана, 2001. Т. 3 : К – М. 792 с.

3. Франко І. Твори. У 50 т. Т. 45. Київ, 1986. 480 с.

4. Енциклопедія історії України : в 10 т. / ред. рада : В.М. Литвин (гол.) та ін. ; Ін-т історії України НАН України. Київ : Наукова думка, 2005. Т. 9. 300 с.

Частина видання

Розділ книги

1. Наумов М.С. Напрями впливу інтелектуалізації економіки на розвиток ринкових відносин в Україні. Трансформаційні процеси в суспільстві в умовах інформаційної економіки : монографія / В. П. Решетило, М. С. Наумов, Ю. В. Федотова. Харків, 2014. С. 213–241.

2. Саблук П.Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. Основи аграрного підприємництва / за ред. М.Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5–15.

Стаття в журналі, газеті

1. Яцків Я.С., Радченко А.І. Про ефективність видання наукових журналів в Україні. Вісник Національної академії наук України. 2012. № 6. С. 62–67.

2. Мозоль А.П. Злочинність мігрантів (кримінологічна характеристика). Вісник Університету внутрішніх справ. Серія «Право». 1999. Вип. 7. Ч. 2. С. 112–119.

3. Аврамцев О. Хронограф: події в історії. Слобідський край. 2015. 27 січня. С. 8.

4. Dankevych Ye.M., Dankevych V.Ye., Chaikin O.V. Ukraine agricultural land market formation preconditions. Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis. 2017. Vol. 65. № 1. P. 259–271.

Тези доповідей у матеріалах конференцій

1. Скальський В.Р. Становлення методу акустичної емісії в установах Західного наукового центру. Теорія і практика раціонального проектування, виготовлення і експлуатації машинобудівельних конструкцій : праці II міжнар. наук.-техн. конф., м. Львів, 11–13 листопада 2010 р. Львів, 2010. С. 9–10.

2. Борисова В.І. Зміст заповіту. Проблеми цивільного права та процесу : матеріали наук.-практ. конф., присвяченої пам'яті проф. О.А. Пушкіна, 27 травня 2016 р. Харків : ХНУВС, 2016. С. 20–24.

Електронні ресурси

1. Наукові публікації і видавнича діяльність НАН України. Київ, 2007. URL: <http://www.nas.gov.ua/publications> (дата звернення: 19.03.2014).

2. Вільчик Т.Б. Відповідальність адвоката перед клієнтом: напрями гармонізації законодавства України до європейських стандартів. Форум права. 2016. № 1. С. 30–36. URL: http://nbuv.gov.ua/jpdf/FP_index.htm_2016_1_7.pdf (дата звернення: 20.09.2016).

3. Харківський національний університет внутрішніх справ. Вікіпедія: вільна енциклопедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Харківський_національний_університет_внутрішніх_справ (дата звернення: 15.09.2016).

4. Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? Екологія життя : веб-сайт. URL: <http://www.eco-live.com.ua> (дата звернення: 12.10.2017).

5. Axak N. Development of multi-agent system of neural network diagnostics and remote monitoring of patient. Eastern-European Journal of Enterprise Technologies. 2016. Vol. 4. № 9(82). P. 4–11. DOI: 10.15587/1729-4061.2016.75690.

6. Кожухівський А.Д. Імітаційне моделювання систем масового обслуговування [Електронний ресурс] : практикум / Черкаський держ. технол. ун-т. Черкаси, 2009. 1 електрон. опт. диск (CD-R).

Дисертації та автореферати

(може не вказуватися місце захисту дисертації, та повна назва спеціальності)

1. Черевко П.П. Створення юридичних осіб приватного права : дис. ...канд. юрид. наук : 12.00.03. Київ, 2008. 225 с.

2. Савченко Л.А. Особисті права та обов'язки батьків і дітей за сімейним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Київ, 1997. 27 с.

3. Дутко А.О. Юридичні конструкції та їх використання в законотворчій практиці України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 «Теорія та історія держави і права;

історія політичних і правових учень» ; Львівський держ. ун-т внутр. справ. Львів, 2010. 20 с.

Закони та інші нормативні документи

1. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

2. Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 р. № 580-VIII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 26.08.2016).

3. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» : Указ Президента України від 12 січня 2015 р. № 5/2015 / Президент України. Офіційний вісник Президента України. 2015. № 2. С. 14. Ст. 154.

4. Загальна декларація прав людини : прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 р. База даних «Законодавство України». URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015 (дата звернення: 26.08.2016).

5. Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року : проект / Міністерство аграрної політики та продовольства України. URL: <http://minagro.gov.ua/apk?nid=16822> (дата звернення: 13.10.2017).

Інші документи

Архівні матеріали

1. Науковий архів Інституту історії України НАН України. Ф. 2. Оп. 3. Спр. 170. № 1. Арк. 5.

2. Заява приват-доцента по кафедрі філософії Київського університету П. Светлова від 23.10.1919 про необхідність читання курсу гносеології // Державний архів м. Києва. Ф. 16. Оп. 469. Спр. 381. 13 арк.

Стандарти

1. ДСТУ ISO 9001: 2001. Системи управління якістю. [Чинний від 2001-06-27]. Київ, 2001. 24 с. (Інформація та документація).

2. СОУ-05.01-37-385:2006. Вода рибогосподарських підприємств. Загальні вимоги та норми. Київ : Міністерство аграрної політики України, 2006. 15 с. (Стандарт Мінагрополітики України).

Патенти, свідоцтва

1. Люмінісцентний матеріал : пат. 25742 Україна : МПК6 C09K11/00, G 01T1/28, G 21H3/00.

№ 200701472 ; заявл. 12.02.07 ; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.

2. А. с. 1417832 СССР, МКИ А 01 F 15/00. Стенка рулонного пресподборщика / В.Б. Ковалев, В.Б. Мелегов. № 4185516 ; заявл. 22.01.87 ; опубл. 23.08.88, Бюл. № 31.

Препринти

1. Панасюк М.І., Скорбун А.Д., Сплошной Б.М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. 7 с. (Препринт. НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС; 06-1).

Каталоги

1. Національна академія наук України. Анотований каталог книжкових видань 2008 року. Київ : Академперіодика, 2009. 444 с.

Завідувачка
кафедри культурології

Юлія САБАДАШ

Гарант ОП

Юлія САБАДАШ